

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach

<https://www.sodr.pl/swietokrzyski-portal-rolny/rosliny/informacje-branzowe/index/Rosliny-bobowate-beda-odgrywac-wazna-role-w-Europejskim-Zielonym-Ladzie/idn:2168>

Rośliny bobowate będą odgrywać ważną rolę w Europejskim Zielonym Ładzie

Rośliny bobowate będą odgrywać ważną rolę w Europejskim Zielonym Ładzie

2021-11-18

Europejski Zielony Ład jest to strategia rozwoju Europy zaproponowana przez Komisję Europejską. Określono w niej jak Europa do 2050 roku ma stać się neutralna dla klimatu oraz przyjazna dla środowiska. Ważną rolę w tej strategii mają do odegrania rośliny bobowate.

Strategia Europejskiego Zielonego Ładu ma zapewnić zrównoważony wzrost gospodarczy, poprawę zdrowia ludzi, jakości życia, większą dbałość o przyrodę, rozwój odnawialnych źródeł energii i zrównoważonych systemów żywnościowych, a także poprawę bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój ekologii i ochronę bioróżnorodności. W rolnictwie będą realizowane strategie „od pola do stołu” oraz „strategia na rzecz bioróżnorodności 2030”.

Bobowate a cele strategii „od pola do stołu”

W strategii „od pola do stołu” ważnym celem jest organizacja zrównoważonych systemów produkcji żywności, zmniejszenie zagrożeń dla środowiska poprzez zmniejszenie ilości zużywanych środków ochrony roślin o 50% i nawozów o 20%. Jako model produkcji rolnej proponuje się gospodarkę opartą o płodozmian. Zredukowanie ilości monokultur prowadzi do zmniejszenia ilości

chorób i szkodników, co w konsekwencji ogranicza konieczność stosowania środków ochrony. Modelem ochrony roślin ma być ochrona integrowana.

Rośliny bobowate odgrywają bardzo ważną rolę w rolnictwie. Są wykorzystywane do produkcji pasz wysokobiałkowych, zdrowej żywności dla ludzi i przyczyniają się do poprawy żyzności gleby - dlatego powinny mieć trwałe miejsce w płodozmianach. Dzięki symbiozie z bakteriami brodawkowymi rośliny te mogą pobierać azot z powietrza, wymagają minimalnego nawożenia azotem. W resztkach roślinnych pozostawiają od 60 kg N/ha (groch), do 200 kg N/ha (lucerna). Dzięki temu możemy zmniejszyć ilość stosowanych mineralnych nawozów azotowych, których produkcja wymaga znacznych nakładów energetycznych. Niektóre bobowate mogą pobierać fosfor i potas z trudno dostępnych związków. Z pobranych związków fosforu i potasu po rozkładzie resztek poźniwnych korzystają rośliny następcze, dzięki czemu możemy zmniejszyć ilość stosowanych nawozów.

Kolejnym celem strategii „od pola do stołu” jest poprawa bezpieczeństwa żywnościowego, w tym bezpieczeństwa białkowego. Europa produkuje jedynie 10% pasz białkowych, jakie są potrzebne do prowadzenia produkcji zwierzęcej. Zwiększenie powierzchni uprawy roślin bobowatych i wzrost produkcji pasz białkowych jest ważnym zadaniem dla europejskiego rolnictwa. Uprawa roślin GMO jest powszechnie krytykowana w Europie. Dlatego wzrost powierzchni uprawy soi non-GMO w Europie (także w Polsce) powinien być popierany i wspomagany finansowo. Również dlatego, że przyczyni się do zmniejszenia importu soi modyfikowanej genetycznie, której ograniczenie stosowania w żywieniu zwierząt zapisano w ustawie sejmowej.

Promowanie zrównoważonej konsumpcji żywności i zdrowego odżywiania to kolejny cel strategii „od pola do stołu”. Rośliny bobowate jadalne - groch, fasola, soja, soczewica - zawierają bardzo wartościowe białko, makro- i mikroelementy, a także dużą ilość witamin. Powinny one być podstawą zdrowego odżywiania, a rozwój produkcji takich roślin powinien być kontynuowany w programach UE. W nowej strategii przewidziano środki na badania naukowe w ramach programu Horyzont Europa, między innymi na misję „Zdrowe gleby i żywność”. Bobowate odgrywają dużą rolę w budowaniu żyzności gleb oraz produkcji żywności wysokiej jakości, a doskonalenie technologii ich uprawy i upowszechnianie wiedzy powinny być realizowane w ramach tej misji.

Bobowate a strategia na rzecz bioróżnorodności

W strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 ważnym zadaniem jest ochrona liczebności uprawianych gatunków roślin. Bobowate, dzięki pracy hodowców w każdym uprawianym gatunku, mają od kilku do kilkudziesięciu odmian przystosowanych do uprawy w różnych warunkach glebowo-klimatycznych. Prowadzone są również kolekcje tzw. starych odmian. Rośliny bobowate drobnonasienne występujące w runi łąkowej poprawiają wartość paszową takiej łąki, a uprawiane na gruntach ornych dostarczają wartościowej paszy oraz przyczyniają się do rozwoju mikroflory glebowej i wzrostu bioróżnorodności mikroorganizmów glebowych.

Rośliny bobowate stanowią także pożytki pszczele, są źródłem pyłku i nektaru. Rola pszczół w utrzymaniu bioróżnorodności świata przyrody jest ogromna.

Uprawa bobowatych korzystna dla ekologii i klimatu

W Europejskim Zielonym Ładzie duży nacisk kładzie się na rozwój produkcji ekologicznej. Rośliny bobowate jadalne są często uprawiane w gospodarstwach ekologicznych i są wykorzystywane do produkcji ekologicznej żywności. W produkcji ekologicznej rośliny bobowate są wykorzystywane również jako tzw. „zielone nawozy”. Poplony - międzyplony na przyoranie, stanowią cenne źródło składników pokarmowych i przyczyniają się do poprawy żyzności gleb.

Rośliny bobowate odgrywają dużą rolę w redukcji emisji do atmosfery gazów cieplarnianych - dwutlenku węgla, metanu i podtlenku azotu. Pomagają tym samym w realizacji celu klimatycznego Europejskiego Zielonego Ładu.

Krzysztof Domagała

Literatura:

europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

consilium.europa.eu/pl/policies/from-farm-to-fork/#

europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_pl

<http://bialkoroslinne.iung.pl/>

udostępnij

Twitter Facebook Google+

do góry